

Téma: minerály a horniny, naštuduj si text a odpovedz na otázky!

Minerál alebo **nerast** je väčšinou anorganická prírodnina, je:

- prvok (zlato Au) alebo chemická zlúčenina (kamenná soľ NaCl)
- za normálnych podmienok kryštalický
- prirodzene sa vyskytuje v prírode
- rovnorodý - má rovnorodé chemické zloženie a rovnorodé fyzikálne vlastnosti v ľubovoľnej časti (rovnorodú štruktúru aj na mikroskopickej úrovni)

Spravidla minerál musí byť anorganický (po slovensky neústrojný), ale existuje aj niekoľko organických (ústrojných) minerálov (napr. minerály guana). Môže byť akéhokoľvek skupenstva, čiže sem patria aj plyny ako oxid uhličitý či sírovodík. Minerály sú materiálom, z ktorého pozostávajú všetky horniny. Najčastejšie minerály zemskej kôry sú živce (tvorí 50% jej hmoty) a kremeň (10%). Veda, ktorá skúma minerály je **mineralógia**

Hornina je rôznorodá anorganická prírodnina, zložená z jedného (vápenec z minerálu kalcitu), alebo viacerých minerálov (žula z minerálov živca, kremeňa a sľudy). Skupenstvo hornín je pevné (čadič, mramor...) a kvapalné (ropa). Veda, ktorá skúma horniny je **petrológia**.

Podľa vzniku rozdeľujeme horniny na:

- vyvreté - žula, andezit
- usadené - štrk, pieskovec
- premenené - mramor, rula

otázky:

1. Ako sa volá veda skúmajúca minerály?
2. Ako sa volá veda skúmajúca horniny?
3. Minerál je tvorený napríklad jedným chemickým prvkom?
4. Akých skupenstiev môžu byť minerály a horniny?
5. Vypíš aspoň dva najčastejšie minerály obsiahnuté v Zemskej kôre!
6. Ako sa volajú horniny vzniknuté počas sopečnej činnosti?
7. Ako sa volajú horniny vzniknuté dlhodobým usadzovaním sa?
8. Zlato alebo striebro sú minerálmi alebo horninami?
9. Medzi minerály patria aj plyny?
10. Aký je rozdiel medzi organickými a anorg. Látkami?